

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Vseučilišče
učilišče

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirane pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne in samoupravne nameščenice in upokojeince

V novo leto 1941!

Ko ob koncu leta delamo obračun o zadnjih dvanajstih mesecih, nam pluje misli nazaj in naprej. Letos, če se spomnimo minulega leta, se moramo skoraj začuditi, kako naglo je prešlo, čeprav je bilo prepolno silnih pretresov in res zgodovinskih dogodkov, ki so se vrstili z blazno naglico. Šestnajst mescev vihra že vojna po vsej Evropi in vedno več sveta se zapleta vanjo. Človeštvo na vseh koncih zemeljske oble drhti v trpljenju in pomanjkanju in trepetu ob misli na negotovo prihodnost. Cele države so propadle, milijoni ljudi so oropani vsega in tavajo kot begunci po svetu, milijoni objokujejo mrtve in izginule svoje in zaman iščejo svojih domov in bivališč.

Naša država je bila doslej srečno obvarovana vojne. Od ustanovitve Jugoslavije še nobeno leto ni prineslo toliko nevarnosti, da se je večkrat že zdelo, da je vojna pred vrati. Vendar je modro vodstvo znalo od naše države vselej odvrniti pretečo nevarnost, tako da je častno mogla ohraniti svoje neodvisnost, nevtralnost in mir.

Seveda so zmede časa zahtevale tudi od nas mnogotere žrtve. Premnogi državljani so morali in še morajo opravljati svojo vojaško dolžnost, drugi prenašajo žrtve, ki jim jih nalaga rastoča draginja, povečanje prometa, pomnožitev službenih dolžnosti in pomanjkanje posameznih vrst blaga. Tudi živčna vojna je celo med nami zasakala marsikatero globoko rano, saj ga skoraj ni človeka, ki bi ga bila dogajanja zadnjega leta pustila docela hladnega in neprizadetega. Spričo nevarnosti, ki so nam grozile, moremo biti kar srečni, da smo ostali živi in zdravi doma, na svojem svobodnem domu.

Zlasti mi državni in samoupravni uslužbenci smo čutili in še čutimo posebno močno vso težo današnjega kritičnega časa. Zlasti naš gmotni položaj je tako slab in nevzdržen, da si kar ne upamo zreti v prihodnost. Že pred mnogimi leti so najbolj pristojni činitelji, člani kraljevske vlade, ponovno in javno priznali, da so naši prejemki izpod minimuma, potrebnega za najskromnejše preživljanje, in da je pomoč neodložljiva. Če je bil položaj tak pred tremi, štirimi leti, kako strahotno mora biti današnje stanje, ko se je življenje tako silno podražilo, naše zvišanje je pa naravnost kakor kaplja v morje. Kako bo pa čez čas, če se ne najde zadnji trenutek odločna rešitev tega perečega vprašanja, tega pa ne ve nihče.

Zato smatramo, da ne more nihče vsem tem javnim uslužbencem, ki so doslej s tako vzglednim samozatajevanjem mirno in vdano prenašali svojo revščino, očitati kakih prevratnih ali protidržavnih namenov, ko prosijo za nujno pomoč, ko dokazujejo, da zares ne morejo več vzdržati in da je rešitev neizbežna in neodložljiva. Nasprotno, — ravno v interesu države in urejene javne uprave je, da se državnim in samoupravnim uslužbencem, pa tudi upokojeincem prizna, kar jim gre, saj ne zahtevajo nobenih izrednih profitov, kakršne si delajo pridobitniki, saj ne iščejo posebne konjunkture, kakor je zakonito dovoljena vsem drugim stanovom, saj prosijo samo za pičla sredstva, potrebna za goli obstanek in skromno preživljanje.

Da bi svoje zahteve in prošnje mogli bolj uveljaviti, se javni uslužbenci poslužujejo svojih strokovnih in stanovskih organizacij, ki zastopajo njihove težnje pred oblastvi. Ni dvoma, da je vsaj pretežna in ogromna večina teh organizacij takih, da ne more biti nobenega pomisleka proti nji-

hovemu delu, saj opravljajo samo posel, ki je priznan in dovoljen pripadnikom vsakega stanu, ko terjajo zadostno plačilo za svoje delo.

Naše organizacije so tudi v zadnjem letu storile v polni meri svojo dolžnost. Nепrestano so budno spremljale vsa dogajanja v državi in ob vsakem poslabšanju življenjskih pogojev ponavljale svoje prošnje, opozarjale na našo stisko, s statistikami dokazovale potrebo zvišanja prejemkov. Če niso uspeli v svojem prizadevanju, ni to njihova krivda, saj tudi najbolj delaven društven odbor ne more jamčiti za uspeh, edinole za to, da bo z vso vestnostjo in doslednostjo izvrševal svojo nalogo. To so pa naše organizacije storile. Zato moramo še tesneje strniti svoje vrste, ker je prav zdaj največja potreba, da vlada med nami sloga in čut skupnosti. Vsa društva bi bilo treba kar najtesneje povezati med seboj v eno skupno zastopstvo. Potrebna nam je bolj kot kdaj prej nekdanja Zveza javnih nameščenec in upokojeincev. V ta namen si moramo prizadevati, da dosežemo črtanje § 76. u. z., ki nam je s svojo izjemno in protustavno določbo onemogočil svobodno organiziranje.

Predvsem nas pa čaka težka, a važna naloga. V naša društva se vtihotapljata malodušje in nebriznost. Člani hočejo videti takojšnje uspehe, sicer prete z izstopom. Samo redki, starejši tovariši še z enako vnemo sodelujejo, tudi žrtvujejo se za skupno stvar, mlajšim se hoče le uspehov in koristi, ne da bi bili pripravljeni tudi sodelovati ali celo kaj žrtvovati. To je razumljivo. Mladi rod ne pozna več hudih bojev in težkega podrobnega dela, pa tudi ne — uspehov naših organizacij. Ne zaveda se, da smo si vse, kar imamo redkih ugodnosti v naših zakonih in uredbah, morali s težavo priboriti. Če društve več ne bi bilo, kdo ve, kakšna bi bila naša usoda. Zato moramo skrbeti, da poživimo notranje delo v organizacijah, od katerih so nekatere samo še na papirju, mnogokrat zato, ker so strokovnim delavcem roke zvezane.

V takih časih je pa tudi potrebnejši kot kdaj koli stanovski tisk. Možnost izraziti svoje mnenje, želje in pritožbe v neodvisnem lastnem glasilu, je danes važnejša, kot je bila kdaj prej, saj so nam drugod vsa vrata zaprta. Zato bi se morali vsi državni in samoupravni uslužbenci zavedati pomena svojega tiska in mu nuditi zadostne gmotne in moralne vire za obstanek in razvoj. Ta dejavna podpora in sodelovanje stanu, ki mu je namenjen, je za naš stanovski tisk ob današnjih izrednih razmerah še celo potrebno. Tudi za »Naš glas« je bilo minulo leto doba hude preizkušnje. Zvišanje tiskarskih stroškov, poštinskih pristojbin in drugih izdatkov, kar je preseglo 30 % celotnih izdatkov, padanje števila naročnikov, povzročeno po slabi gmotni situaciji naročnikov, vse to ovira delo in listu hromi razvoj. Če bi »Naš glas« ne imel trdne opore v starih prijateljih, bi ga čakala slaba usoda, saj so naročniki iz vrst mlajših tovarišev le redke bele vrane. Zaman sta bila ves ponovni trud in prizadevanje uprave lista, da bi ga razširila med mlajše tovariše. Zdi se, da med njimi ni zanimanja za lastne koristi, saj opazamo isto apatijo v strokovnih društvih, kjer sloni vse delo na starih. Edinole ustno priporočilo teh starejših tovarišev in oseben dober vzgled, to bi moglo pridobiti v vrstah našega pomladka nove naročnike, nove društvene člane, ki bi tudi sodelovali pri prizadevanjih za izboljšanje skupne

usode. Zdaj ko nimamo več nekdanje Zveze, je ravno »Naš glas« še edina vez vseh slovenskih organizacij javnih uslužbencev, aktivnih in upokojenih, saj se z enako vnemo bori za interese vseh panog, strok in kategorij, kakor je to delal že 21 let doslej.

Ko sklepamo letni obračun in odpiramo novo stran v knjigi naših dni, se bolj s skrbjo kot z radovednostjo vprašujemo, kaj nam prinese leto 1941. Končno že mir, po katerem človeštvo

tako hrepeni? Nam pa olajšanje našega nevzdržnega stanja? Dolgo in hudo je že obupno pomanjkanje javnih nameščenec in res bi bil čas, da se konča, in bremena, ki jih nam vsem nalagajo izjemne razmere, pravično razdele. Upajmo, da se bo že v prihodnjem letu to zgodilo in da se obenem s pomiritvijo sveta končno izboljša tudi naša usoda. Zato si nadržavamo:

Zdravo in srečno novo leto 1941!

Tovariši — banov. uslužbenci!

Tisk je velesila. Časopis je tisto gigantsko sredstvo, ki razširja ideje, ustvarja razumevanje za vprašanja kulturnega, gospodarskega, družbenega značaja. Javni nameščenici zaradi slabih gmotnih razmer ne moremo vzdrževati velikega časopisja, pač pa z močno voljo in požrtvovalnostjo izdajajo državni uslužbenci svoje stanovsko glasilo »NAŠ GLAS«.

Usodna povezanost banovinskih uslužbencev z državnimi uslužbenci nam veleva, da se tudi mi oklenemo tega lista in ga podpremo v prizadevanju, širiti stanovsko zavest in obveščati javnost o naših težnjah. V težkih časih prihajamo s tem pozivom, vendar smo trdno uverjeni, da je med banovinskimi uslužbenci še

dovolj smisla za požrtvovalnost, s katero naj dokažemo, da smo pripravljeno žrtvovati za svoj stanovski tisk tudi svoja zadnja, skromna denarna sredstva.

V imenu glavnega odbora vabimo članstvo našega društva, da si naroči list in da pošilja preko društva tudi svoje prispevke za objave v listu, ki naj tako postane skupna last vseh javnih uslužbencev.

»Naš glas« naj pride v roke vsakega banovinskega uslužbenca!

Za Društvo banovinskih uslužbencev:

Stane Kosmač, s. r., Jože Pirc, s. r.,
tajnik. predsednik.

Tovarišem — drž. uslužbencem!

Glasovi naših organizacij.

Med sredstvi, ki pripadnike določenega stanu, poklica ali stroke spajajo, jim dajejo napotke v boju za njihove stanovske pravice, je brez dvoma na prvem mestu tisk. Še več: manjša ali večja strnjenost okrog stanovskega glasila je zmerom znak manjše ali večje zavednosti pripadnikov tistega stanu.

Slovenski državni uslužbenec razpolaga s takim sredstvom medsebojnega povezovanja z vzorno urejevanim glasilom »Naš glas«, ki ni le tribuna, namenjena obrambi stanovskih interesov drž. uradništva, marveč predstavlja vsaka njegova številka posebej dragocen priročnik za vsa praktična vprašanja. »Naš glas« svojih naročnikov ne obvešča le o novih zakonih, uredbah in o vsem, s čimer se sodni uslužbenec srečava pri svojem vsakdanjem delu, marveč se dostikrat bavi tudi s primeri konkretne uporabe ustreznih zakonov in uredb, seznanja svoje čitatelje s postopki sodnih in upravnih oblastev pri izvajanju novih zakonodavčevih aktov, skratka, bogati praktično izkušnjo in lajša delo.

Žal pomembnosti »Našega glasu« še ne ustreza v polni meri zanimanje, ki ga zanj kažejo tisti, ki jim je namenjen. Število naročnikov je vsaj med zemljiškooknjižnim uradništvom še zmerom odločno premajhno. Na to dejstvo je treba še toliko bolj opozoriti danes, ko se izredne razmere, v katerih živimo, močno očitujejo tudi v položaju drž. uslužbenca in je zato vprašanje kolikor moči tesne povezanosti okrog skupnega glasila še tem bolj neposredne važnosti. Zemljiškooknjižni uradniki, stopite vsi v vrste naročnikov »Našega glasu«!

Joško Zihertl, s. r.,
predsednik ljubljanske sekcije
Udruženja zemljiškooknjižnih uradnikov
kraljevine Jugoslavije.

Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani priporoča svojim članom,

naj naročajo edino naše skupno glasilo »Naš glas«, ker čim več bo naročnikov, tem lažje bo list zastopal naše skupne interese.

Ivan Mlinar, s. r.,
predsednik.

Društvo pravosodne straže kraljevine Jugoslavije v Ljubljani se popolnoma pridružuje prednjim pozivom.

Ivan Možina, s. r.,
predsednik.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani toplo priporoča svojim članom »Naš glas«.

Metod Kumelj, s. r.,
predsednik sekcije JUU.

Svoj čas so bili naročeni na »Naš glas« skoraj vsi davčni uradniki, danes jih je komaj še pičla četrtina. Čim več naročnikov bo imel »Naš glas«, tem uspešneje bo lahko zastopal naše in interese vseh javnih nameščenec.

Želim in toplo priporočam, da se vsi davčni uradniki naroče na »Naš glas«.

Anton Vardjan, s. r.,
davčni inspektor in predsednik
Društva davčnih uradnikov.

Pododbor Združenja državnih računskih uradnikov v Ljubljani toplo priporoča vsemu svojemu članstvu, naj se naroči na »Naš glas«, saj zastopa že dolga leta interese vsega državnega uradništva in prinaša mnogo koristnih in zanimivih razprav, ki se nanašajo na slehernega državnega uradnika. Čeprav ima sicer računsko stroka svoje glasilo, nam vendar narekuje splošni stanovski čut, da si naročimo še »Naš glas«. Le s sodelovanjem vseh strok

javne službe bo mogel »Naš glas« pravilno opravljati svojo nalogo — vsem nam v korist.

Omerzu Oton, s. r.,

višji računski inšpektor kot predsednik pododbora Združenja drž. rač. uradnikov v Ljubljani.

*Društvo sodnikov kra-
ljevine Jugoslavije, sekcija
Ljubljana, nas je obvestilo, da svojim
članom vselej priporoča, naj se naro-
če na »Naš glas«.*

Društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani je prav tako že ponovno priporočilo »Naš glas« svojemu članstvu. V »Našem glasu« ima že več let poseben »Vestnik«, kjer objavlja društvena sporočila.

Društvo jugosl. državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru tudi stalno poziva člane, naj stopijo v vrste naročnikov »Našega glasa«.

Koliko nas je?

Uradni statistični podatki

I.

Nedavno je izšel obširen pregled uradnih statističnih podatkov o državnih in banovinskih uslužbencih ter upokojencih, ki ga izdaja vsako leto proračunski oddelek finančnega ministrstva. Iz tega res natančnega in obširnega statističnega pregleda bomo navedli poglobljene podatke, ki se tičejo nas in sicer najprej podatke o številu aktivnih državnih, nato pa aktivnih banovinskih uslužbencev. Prihodnjič bomo dodali še podrobne podatke o številu in prejemkih upokojencev in sicer državnih in banovinskih, da bo slika popolna. Da bo mogoče primerjanje, dodamo vselej številkam, ki veljajo za poslednje proračunsko leto 1939/40, še podatke za proračunsko leto 1938/39, ponekod tudi številke za prejšnje leto 1937/38. Tako bo mogoče natančno videti gibanje števila nameščencev, upokojencev in prejemkov.

Po prejšnjem državnem proračunu za leto 1939/40 je preliminiranih vseh drž. uslužbencev 203.357 (lani 199.066, predlani 208.752). Proti prejšnjemu proračunskemu letu se je število zvišalo torej za 4291. Najbolj je naraslo število uradnikov, namreč za 2417, nato zvaničnikov za 1302; med vojaškimi uslužbenci se je zvišalo število častnikov in uradnikov za 319, podčastnikov, godbenikov in orožnikov pa za 1379. Med aktivnimi uslužbenci je razen 27 ministrov in banov: uradnikov 72.923, uradniških pripravnikov 11.707, zvaničnikov 38.266, služiteljev 10.524, pogodbenih uslužbencev in dnevničarjev 20.862, nerazvrščenih 2707, častnikov in uradnikov 12.239, podčastnikov itd. pa 34.102.

Zanimivo pri tem je, da je število zvaničnikov naraslo za 1302, medtem ko se je stalež služiteljev znižal za 395, dnevničarjev pa celo za 412 oseb. Iz tega bi bilo sklepati, da obstoji namera, polagoma kategorijo služiteljev sploh pustiti izumreti, tako da bodo služiteljske posle opravljali povsod dnevničarji, kakor je bila to v srbijanskih krajih že dolgo časa navada. Prav tako pade v oči tudi okolnost, da je število uradniških pripravnikov padlo za 360, medtem ko se je stalež uradnikov zvišal za 2417. To pomeni, da niso predvidena nova pripravniška mesta,

starejši pripravniki so pa medtem postali že uradniki. Zanimiva je tudi primerjava s podatki za leto 1937/38 nasproti kateremu letu je skupni stalež še zmerom za 5395 oseb nižji; nasproti letu 1936/37, ko je bilo 212.634 uslužbencev, pa je to pot celó za 9277 oseb manj. Ker so pa posamezne kategorije precej enake tudi nasproti prejšnjim letom in je poglobljena razlika samó v številu pogodbenih uslužbencev in dnevničarjev, si moremo razlagati to navidezno padanje staleža s tem, da so mnoga ministrstva svoje pogodbeno nameščence in dnevničarje prevedla v breme drugih skladov ali ustanov, ki se ne izkazujejo v rednem drž. proračunu. Samo tako je mogoče razumeti znižanje skupnega števila aktivnega uslužbenstva, ko vendar iz prakse vemo, da je zmerom več ljudi v državni službi zaposlenih. Tak primer bi bil n. pr. pri finančnem ministstvu, kjer so zaposleni tako imenovani »začasni davčni izvrševalci«, ki so plačani iz sklada dohodkov iz eksekutivnih stroškov in prodaje uradnih obrazcev. Tega sklada pa redni državni proračun ne izkazuje. Takih vrst dnevničarjev oz. dninarjev je tudi v drugih resorih več.

Pri pregledovanju, kako so aktivni uslužbenci po sedanjem proračunu razdeljeni po ministrstvih, se nam pokaže običajna slika. Največ uslužbencev je bilo lani preliminiranih v prometnem ministstvu, ki mu sledi prosvetno ministstvo, nato pridejo po vrsti vojno, notranje, finančno, justično, poštno, socialno, nato ministrstva za gozdove in rudnike, za gradbe, trgovino, kmetijstvo, vrhovna uprava, zunanje zadeve in telesna vzgoja naroda, ki ima samó 29 uslužbencev.

V številkah izraženo ima: promet 41.200 uslužbencev (od skupnega števila 20,27 %; odslej bomo pri vsaki številki navedli v oklepaju številko odstotkov), prosveta 40.773 (20,05 %), vojska 29.780 (14,65 %), notranje zadeve 29.581 (14,55 %), finance 17.518 (8,62 odstotkov), pravosodje 13.458 (6,62 %), pošta 12.177 (5,99 %), socialna politika 6505 (3,20 %), gozdovi in rudniki 3849 (1,89 %), gradbe 3374 (1,62 %), kmetijstvo 1603 (0,79 %), vrhovna državna uprava 1112 (0,55 %), zunanje zadeve 641 (0,32 %) in končno kot zadnje ministrstvo telesne vzgoje naroda s 86

uslužbenci (0,04 %). — Nasproti prejšnjemu proračunskemu letu se je število uslužbencev zvišalo v vseh resorih največ v prosveti (za 1515), nato pri notranjih zadevah (1052), vojska (1037), promet (575), pošta (511), pravosodje (342) itd. Znižalo se je število osebja samó v ministstvu za gozdove in rudnike (za 39 uslužbencev) in v resoru za zunanje zadeve (za 10).

Če pogledamo, kako so uradniki razvrščeni, vidimo sledeče stanje: v I. položajni skupini je 12 uslužbencev (od teh v justičnem resoru 8), v II./1. skupini jih je 363, v II./2. skupini 130. V III./1. skupini je 527 oseb, v III./2. skupini 912. V IV./1. skupini jih je 3136, v IV./2. skupini pa 2231. V peti skupini je 4497, v šesti 13.500, v sedmi skupini 12.094, v osmi skupini 15.837, v deveti 15.691, v deseti pa 3993 oseb. Vseh uradnikov je torej 72.923. —

Uradniških pripravnikov je pa 11.707. Od teh jih je pripravnikov za osmo skupino 3770, za deveto 5575, za deseto pa 2362.

Zvaničnikov je 38.266, služiteljev 10.524, pogodbenih uslužbencev in dnevničarjev pa 20.862. Nerazvrščenih je 2707 in sicer je od teh 24 oseb v justičnem, 142 v finančnem, 2541 oseb pa v prometnem ministstvu. Skupno je torej civilnih državnih uslužbencev, kamor so pa prišteti tudi tisti državni uslužbenci, ki so razporejeni pri banovinskih upravah, 156.989. — Ker je vojaških uslužbencev 46.341, je torej vseh skupaj, kakor smo že spredaj navedli, 203.357.

Prihodnjič objavimo statistične podatke o državnih uslužbencih pri banovinah, o banovinskih uslužbencih in državnih in banovinskih upokojencih.

Vračunanje ugodnostnih let za pokojnino

Proti odločbi vojnega ministrstva, s katero mu je bila svojčas odmerjena osebna pokojnina, je neki upokojeni žandarmerijski podporočnik vložil tožbo na državni svet. Z njo je zahteval, naj se mu pokojnina na novo odmeri, prvotna odmerjena odločba iz leta 1923. pa razveljavi kot nezakonita.

Državni svet je upokojenčovo tožbo zavrnil z utemeljitvijo, da je pobijana odločba pravnomočna, razlogov za obnovo postopka pa ni. V podrobnem je pa svojo razsodbo takole utemeljil:

»Z odločbo ministrstva za vojsko in mornarico od... 1923. je bila tožitelju odmerjena količina osebne pokojnine. Ta odločba je postala pravnomočna, kar je tod nesporno. Medtem je pa tožitelj naknadno zahteval, naj se mu že odmerjena pokojnina popravi in to tako, da bi se mu za pokojnino priznal kot beneficiran — leto za 16 mesecev — čas, ki ga je prebil v žandarmeriji bivše avstro-ogrške monarhije. Z izpodbijano odločbo je bil s to zahtevo zavrnjen. Proti odločbi je zdaj vložil tožbo.

Državni svet je ocenil tožbene navedbe, izpodbijano odločbo in druge spise, ki se nanašajo na ta predmet, in spoznal:

Odločba o odmeri tožiteljeve pokojnine št. ... od ... 1923. je postala pravnomočna in bi jo bilo kot tako na tožiteljevo zahtevo mogoče spremeniti na podlagi § 133. zakona o splošnem upravnem postopku, seveda ob predpostavki, da so izpolnjeni splošni zak. pogoji (§ 133. z. u. p.), t. j. kolikor

zahtevana sprememba ne bi nasprotovala pozitivnim zakonskim predpisom. Toda v tem primeru ti zakonski pogoji niso izpolnjeni, zato pa tudi ni bilo mogoče ugoditi tožiteljevi zahtevi, naj se mu čas, ki ga je prebil v žandarmeriji v bivši avstro-ogrski monarhiji, prizna kot beneficiran čas in sicer tako, da bi se mu vsako žandarmerijsko leto računalo s 16 meseci. To zaradi tega, ker je tožitelj služil in mu je tudi služba prenehala — upokojen je bil z ukazom št. ... od 22. avgusta 1923 — za veljavnosti zakona o ustroju vojske iz leta 1904. Zato so za vprašanje, katera služba in na kakšen način se mu priznava za pokojnino, odločujoči samo predpisi tega zakona, t. j. zakona iz leta 1904. Po tem zakonu pa ni predvideno beneficiranje pri žandarmeriji odsluženega časa. Če pa s tem zakonom ni predvideno beneficiranje pri žandarmeriji odsluženega časa, pomeni to, da v tem primeru niso bili izpolnjeni »splošni zakonski pogoji« za spremembo pravnomočne odločbe od 27. nov. 1923., in je vsebina izpodbijene odločbe o tem utemeljena v zakonu. Prav tako je oblastvo z izpodbijano odločbo pravilno spoznalo, da v tem primeru tožiteljeve pokojnine, ki se je pravnomočno dokončno obravnavala, ni nastopil noben izmed primerov iz §§ 128. in 129. z. u. p., ki predstavljajo zakonsko podlago za obnovo upravnega postopka in je po tem torej upravno oblastvo pravilno ravnalo, ko je odbilo tožiteljevo zahtevo za ponovno obravnavanje njegove pokojnine z obnovitvijo upravnega postopka.«

Zahteve upokojencev

Zastopniki nekaterih upokojenških društev iz države so se sestali dne 8. novembra v Beogradu. Zastopana so bila naslednja društva: zagrebško, splitsko, ljubljansko, sarajevsko, banjaluško, somborsko, razen tega pa tudi zastopnika drž. upokojencev iz Čačka in Kruševca.

Na zborovanju so odposlanci sprejeli izmed dveh predloženih resolucij, od katerih je prva utemeljevala potrebo takojšnje zimske podpore v višini 1000 do 3000 din, drugo, ki zagovarja potrebo razširjenja uredbe o izredni dokladi od 26. julija 1940 tudi na upokojence.

Fréd. Boutet:

Dudek

Božična zgodba.

Ob kamini, v katerem je gorel močan ogenj, sta sedela gospod Plautin in gospa Breslesova. Plautin je bil že več let vdovec, zelo bogat, brez pravega posla in je zmerom razvajal svoja otroka, zlasti Dudka, ki se je zelo kasno rodil. Zdaj, ko je bil njegov prvi sin, Armand, ki mu je bilo dva in dvajset let, v vojski, ni mogel prav nič več odrediti osemletnemu Dudku, ki se mu je dajal zapovedovati z navdušenim občudovanjem.

Gospa Breslesova je Dudka kar zaspala z darovi, toda otrok jo je sprva sovražil. Čemu jo njegov oče tako pogosto obiskuje in s tako očitnim veseljem? Čemu se neki ona zanima, kakšna naj bo nova oprema stanovanja? Čemu se nasproti njemu, Dudku, obnaša tako po domače in materinski? Dudek ni nikdar poznal svoje matere, ki je umrla, ko mu je bilo komaj leto dni, toda nikakor ni hotel, da bi se gospa Breslesova obnašala, kakor da mu je mati. Vse to mu ni bilo nič všeč in to nezadovoljstvo je kazal na vso moč, ker je nagonsko slutil, da se bo zgodilo nekaj važnega, o čemur mu še ni nihče nič povedal in kar bo storilo iz njega žrtev, na kar je bil že pripravljen.

»Torej — to bi bilo po tem takem enajst otrok,« je razlagala gospa Bresleso-

va, ki je bila vsa navdušena za svoj načrt. »Luiza Duboiseva jih ima štiri, Matilda Campryjeva dva, Céline Verantova, najrevnejša od vseh, tudi dva in potem so še trije Buvatovi malčki. Bilo naj bi na sveti večer. Torej, dragi moj, vam je prav, da opravimo vse to tod, pri vas?«

»Kaj tod, to še ni pri vas, Suzana?« je dejal gospod Plautin.

Pogledal je mlado ženo z žarečo nežnostjo. Dan njune poroke je bil zdaj že čisto blizu in gospod Plautin je le slabo znal skrivati svojo srečo.

»Če pravim tod,« je povzela gospa Breslesova, ki je ob tem namigu narahlo zardela, »ne mislim reči v tem prerazkošnem salonu; če vam je prav, bi pripravili v ta namen kadinico, kamor tako nikoli ne stopite?«

»Kakor le želite, draga moja.«

»Velja. Ob štirih pridejo vsi. Pripravimo jim dobro in izdatno južino in za vsakega teh ubožčkov celo obleko, perilo, čevlje in...«

»Nekaj denarja za matere,« je dejal gospod Plautin.

»Seveda, toda prav tako je treba, da dobi vsak otrok igračo, pravo igračo.«

»Igračo?...« Gospod Plautin se je zamislil. Bil je bogat in radodaren, toda zelo razumen in ni se mogel premagati, da ne bi povedal, kar misli. »Igračo! Draga Suzana, je to v teh hudih časih res nujno potrebno? Ne bi bilo bolje, če damo vsaki

nekaj več v denarju? Ne mislite mar, da se morajo otroci, zlasti tile otroci, naučiti, da je vsak nepotreben izdatek...«

Gospa Breslesova je odkimala:

»Nikakor ne, tega jim ni treba, pre-majhni so še. Sicer se pa tega tako dovolj nauče, le mirni bodite. Božič je. Če ne bodo nič dobili, bodo razočarani in ne bodo razumeli nič drugega... Toda če jim nič ne damo, bodo njihove matere še vseeno našle nekaj grošev, da jim bodo kupile kako nepotrebno stvar. Sicer pa, igrače, ki jih jim bomo dali, ne bodo zahtevale nobenega izdatka, ki bi ga res lahko obrnili v boljši namen. Te igrače bom dobila od Dudka, ki jih ima polne cele omare.«

Gospod Plautin se je obotavljal.

»Dudek je velikodušen, o tem ni dvoma,« je zamrmral, »toda otrok je še in rad ima svoje stvari, to se razume... Končno pa, če mislite...«

»Pač,« je dejala odločno gospa Breslesova. »Dudek ima dobro srce in želi, da se pridruži najinemu načrtu. Prepričana sem, da bo to z veseljem storil.«

»Videli bomo,« je dejal gospod Plautin, stopil k vratom in poklical sinčka.

Dudek je počasi prišel bliže in tiščal roke v žepih. Obraz se mu je narahlo razjasnil, ko je zagledal gospo Breslesovo. Stopil je bliže in jo poljubil, kajti zdaj sta bila že najboljša prijatelja.

Gospa mu je razložila svoj načrt.

»Saj razumeš, Dudek,« je končala, »ra-

di bi, da bi navzlic vsemu imeli ti ubogi otroci, ki so tako nesrečni, nekaj lepega od praznikov. Mislija sem, da se boš pri tem rad pridružil nama. Cele gore igrač imaš, s katerimi se nikdar ne igraš, ker si zdaj že velik. Torej bi dal enajst od teh igrač, da bo vsak teh revčkov dobil po eno?«

Dudek je namršnenih obrvi poslušal. Gospod Plautin je malce nemiren čakal, kaj bo sinček odgovoril. Toda Dudek se ni nič obotavljal.

»Rad, prav rad jih dam.«

»Ljubček moj!« je zaklical gospod Plautin ves navdušen.

»Nič nisem dvomila, da bo tako,« je rekla gospa Breslesova, »to je zelo lepo od tebe, Dudek, ti si res velikodušen!«

Dudek je zmignil z rameni.

»Ne, nič nisem velikodušen,« je mirno odgovoril, »ker mi je čisto vseeno, če razdam svoje igrače. Saj jih imam na kupe. Prevelik sem zanje. Še ne pogledam jih nikoli, nič več me ne mičejo. Pridite,« je dodal in prijel za roko gospo Breslesovo, »enajst lepih bova izbrala.«

Na sveti večer so se v kadinici, ki je bila v ta namen čisto nalašč prirejena, zbralo vseh enajst revnih otrok. Stari so bili od štirih do osem let. Njihova slabotna in blede lica, njihove siromašne obleke, vse to je tvorilo nekako uniformo skupne bede in vsi so se držali enako plašno, kakor da so si izposodili te boječje obraze, kar je bi-

Ta resolucija se glasi:

»1. Upokojenci z obžalovanjem ugotavljajo, da se g. finančni minister in kr. vlada nikakor niso ozirali na resolucijo in ponovne vloge, ki jih je poslal vodeči odbor upokojenskih društev v Zagrebu dne 27. avgusta oz. 18. septembra t. l. glede veljavnosti uredbe o izredni dokladi tudi za upokojence.

2. Ugotavljajo, da je današnje gmotno stanje vseh upokojencev in njihovih družin več kot obupno, celo tako, da niso daleč od beraške palice zlasti upokojenci, ki morajo vzdrževati otroke ali starše.

3. Da so upokojenci v tako obupnem položaju, je kriv bivši diktatorski režim, kajti ko so bili leta 1935. prejemki znižani, je to znižanje zajelo tudi upokojence, toda ko so bili leta 1937. prvotni prejemki aktivnim deloma vrnjeni, so bili upokojenci izključeni od te dobrote.

4. Ugotavljamo, da je kr. vlada s 1. septembrom 1940 priznala aktivnim uslužbencem izredno doklado in povisala doklado za otroke. Upokojencem se s to uredbo zvišuje samo doklada za otroke, čeprav so v visoki starosti in večinoma nimajo otrok izpod 16. ozir. 23. leta. Z naslovom, ki se glasi: »Uredba o izredni dokladi drž. uslužbencev in upokojencev«, je bil v javnosti izzvan vtisk, da so tudi upokojenci dobili to doklado.

5. Ne spuščamo se v ocenjevanje zaslug upokojencev za državo, toda ugotavljamo, da so se borili za osvoboditev in zedinjenje, da so dali vse za blagor kralja in domovine, da so trpele njihove družine, da so se konec vojne vračali v upuščene domove itd.

6. Vsi državni, samoupravni pa tudi zasebni nameščenci in delavci so na pobudo oblasti dobili zvišane prejemke, v banovini Hrvatski je pa oblastvo celo določilo, v kakšnem odstotku se morajo zvišati plače zasebnim nameščencem — medtem ko se upokojencem sploh niso zvišale doklade, čeprav bi zaradi svojih zaslug morali biti med prvimi.

Zato Vas, g. minister, prosimo, da z ozirom na vsak dan večjo draginjo, ki nas prekomerno tlači, odredite, da se navedena uredba razširi tudi na upokojence, v prihodnje pa, kadar se

zvišajo današnje izredne doklade aktivnim uslužbencem, naj velja to zvišanje vselej tudi za civilne in vojaške upokojence.

Resolucijo so odposlanci osebno izročili g. fin. ministru, ki je izjavil, da uvideva, da ni prav, da so nekateri dobili izredno doklado, drugi pa ne. To se bo popravilo. Sicer pa v prihodnje izrednih doklad ne bo več zvišal, ker bi to nič ne koristilo, saj bi trgovci takoj zvišali cene blagu. Zato se je odločil, da reši to vprašanje na drug način, ki bo zadovoljil aktivne in upokojene uslužbence. Hkrati je pokazal odposlancem že novo izdelano uredbo o dokladah (ki je medtem res že bila uveljavljena in o kateri smo že zadnjič podrobno poročali).

Odposlancem je minister, g. dr. Krek, izjavil na njihovo prošnjo, da bo stopil v stik s sedanjim gradbenim ministrom in mu priporočil, naj se vprašanje odprave kuluka za upokojence ugodno reši. Tudi so dobili odposlanci od gen. direktorja drž. monopolov obvestilo, da se že obravnava zvišanje prejemkov monopolnim delavcem in bo v najkrajšem času izvedeno. Gradbeni minister g. Vulović je pa odgovoril, da bo vprašanje odprave kuluka točno proučil in skušal doseči vsaj omejitve na ta način, da bo treba plačevati kuluk samo do določene starosti, če ga že ne bi mogel sploh odpraviti.

Razen splošne, spredaj objavljene resolucije so izročili odposlanci še več vlog, namreč: 1. O reaktiviranju drž. in samoupravnih upokojencev. 2. Odprava šolnine in banovinskih pristojbin. 3. Priznanje voznih ugodnosti monopolnim delavcem. 4. Na novi zakon naj se prevedejo tudi pokojnine vojaških uradnikov in njihovih družin. 5. Mož in žena, oba upokojenca, imejta vsak zase pravico do polne osebne doklade. To veljaj tudi tedaj, če je en zakonec aktivni uslužbenec, drugi pa upokojenec. 6. Za ženo naj se prizna rodbinska doklada po 140 din na mesec kakor tudi za vsakega otroka. 7. Odpravi naj se določba, da upokojencu ne pritečejo doklade, če ima postranski zaslužek in dohodek v višini, ki presega določen znesek. Postranski dohodki naj ne ovirajo prejemanja doklad.

V lastni zadevi

Z današnjo številko stopa »Naš glas« v svoj triindvajseti letnik. Lepo dobo predstavlja teh dva in dvajset let, kolikor časa že izhaja naše glasilo. Mnogo dela, prizadevanja, tudi uspehov je mogel že zabeležiti v tej dobi. Dasi ves čas obstoja ni nikdar užival vsestranske podpore in zanimanja stanu, ki mu je namenjen, je vendar svojo nalogo opravljal vestno, dosledno in koristno za nas vse.

Minulo leto je bilo za naš list izredno težavno. Naš gmotni položaj se je hudo poslabšal, rešitve pa od nikoder. Posledica je nujno omejevanje vseh izdatkov. Na žalost pa vidimo, da se to omejevanje pri premnogi začenja ravno pri naročnikih na »Naš glas«. Ali je naročnina res previsoka? Saj znaša komaj din 3,33 na mesec! Misli-

mo, da ne more višina naročnine nikomur ovira, da ne bi ostal ali postal naš naročnik. Ali je postal mar spriču današnjih izrednih razmer »Naš glas« res nepotreben? Prav zdaj, ko je stiska najhujša, ali naj zdaj pustimo, da usahne in propade? Šele tedaj, ko bi ga več ne bilo, bi se z grenko bridkostjo zavedli, kaj smo izgubili z njim, kaj nam je bil. Brez »Našega glasa« so nam tako rekoč usta zaprta, nikjer drugod ne moremo tako neovirano in svobodno izražati svojih želja in zahtev, kakor smo to delali že dva in dvajset let. Kdor torej stvar trezno premisli, bo priznal, da nam je danes »Naš glas« potrebnejši kot kdaj koli.

Vsak list naj izhaja samo toliko časa, dokler ima notranjo eksistenčno upraviče-

la posledica ponovnih materinih opominov, naj se lepo vedejo. V kotu, odkoder se ni ganil, jih je Dudek molče opazoval.

Gospa Breslesova jim je za začetek ponudila izdatno južino, kar jih je nekoliko razgibalo. Nato je sledila sredi zahvaljevanj in izlivov hvaležnosti mater razdelitev oblek in čevljev. Otroci so postali veseli. Imeli so dovolj izkušnje, da so znali ceniti tisto, kar jih bo varovalo mraza in jim ohranilo suhe noge. Buvatov najmanjši se je blaženo nasmejal, ko se je zagledal v novih čevljičkih in mala sedemletna deklica se kar ni hotela več ločiti od plaščka, ki so ga ji ogrnili.

Toda tedajci se je kar naenkrat prikazalo enajst lepo povezanih škatelj, ki jih je gospa Breslesova razdelila, ker je Dudek to trdovratno odklonil.

Nastala je pobožna tišina. Enajstotica trepetajočih otrok je držala škatlje.

»Odpri jih vendar,« je dejala gospa Breslesova, ki se je smehljala. Ubogali so.

Prikazale so se igrače, krasne igrače, ki so bile silno drage in so bile take, da jih teh enajst malčkov še nikdar ni drugače videlo, kakor v daljnji bajnosti izložb pred razkošnimi trgovinami, kjer si niso mogli niti predstavljati, da bi jim bilo kdaj dovoljeno, vsaj od blizu ogledati si jih.

Ko so otroci doumeli, da so te igrače čisto njihove in da jih bodo lahko odnesli domov, je postala vzhvalčnost te enajstotice tolikšna, da sploh niso čutili nobenega po-

sebnega zadovoljstva več, kajti občutek veselja je bil premočan, preoster in preglobok in jim je dajal prejasno občutiti, da nikoli še nič imeli niso. Pozabili so na vse in se pričeli takoj igrati, kar po tleh, z divjim ognjem. Za večino je pomenilo igrati se, da so napeto strmeli v svojo igračo, ki se je niso upali niti dotakniti. Mali Buvatov je pa vendarle začel oponašati puhanje lokomotive, ko je vozil pod mizo vlak, ki ga je dobil v dar.

»Suzana, kako prav ste imeli...« je dejal gospod Plautin s pridušenim glasom in krepko stisnil gospe Breslesovi roko.

Iz kota je Dudek na vso moč napeto opazoval. Ogledoval je svoje igrače, ki niso bile več njegove, kako so se jih otroci vsi iz sebe veselili. Gledal jih je, pa jih ni spoznal več. Prepoznaval jih je. Šele zdaj je pravilno precenil njihov mik in zanimivost, ko je videl, kako zabavajo druge. Naenkrat je razumel, da so to čudovite igrače in edine, ki jih je imel rad izmed vseh, kar jih je imel. Prebledel je, ves se je skrčil, celo malce hropel je. Zganil se je, kakor da hoče iztrgati malemu Buvatovu lepi vlak, toda obvladal se je in ne da bi črhnul, je gledal, kako je odšlo teh enajst otrok in enajst igrače.

In ko se je gospa Breslesova vrnila v sobo, ga je našla jokajočega, pri tem si je pa na ves glas ponavljal:

»Res sem velikodušen, res sem velikodušen, velikodušen...«

nost. Če ni nikomur več potreben, naj preneha izhajati. Doslej nam kaže pregled naročnikov, da je v naših vrstah še lepo število tovarišev, ki so iz potrebe in prepričanja stopili v krog naročnikov in so to ostali — nekateri že nad dvajset let. Dokler nam ostanejo ti zanesljivi prijatelji zvesti, se nam za usodo lista ni treba bati. Nanje se nam torej ni treba posebej obracati, saj vemo, da ohranijo listu prijateljstvo še naprej.

Pač pa se obračamo na vse tiste tovariše, državne in samoupravne uslužbence in upokojence, ki še niso naročniki, naj se naroče na list. Njim in vsem drugim obljublamo, da bo »Naš glas« tudi v prihodnje ostal sam sebi zvest in da se bo enako odločno in dosledno boril za vse upravičene težnje našega stanu in skušal dostojno predstavljati ves naš stan.

Z željo, da bi tudi v novem letu mogel list enako uspešno delovati, kakor je doslej, stopamo v novi letnik.

Vestnik

Srečno novo leto

želita vsem prijateljem lista
uredništvo in uprava

Na ogled pošiljamo to številko in sicer zastoj in popolnoma neobvezno nekaterim p. n. tovarišem, ki smo jih doslej pogrešali med naročniki. Upamo, da list obdrže in po položnici pošljejo naročnino zanj. Kdor pa lista ne bi hotel obdržati, ga prosimo, naj številko vrne. Pričakujemo, da bo takih le malo.

V novi letnik, Današnji številki smo priložili čekovne nakaznice, s katerimi naj p. n. naročniki nakažejo naročnino in morebitne zaostanke. Ker moramo sproti kriti vse svoje obveznosti, prosimo naročnike, naj tudi oni store svojo dolžnost in naročnino čimprej nakažejo.

Sprememba v imenu. Da še bolj poudarimo tesno povezanost državnih in banovinskih uslužbencev, smo določili, da se »Naš glas« odslej imenuje: »List za državne in samoupravne nameščence in upokojence.« Pripomnimo pri tem, da smo že doslej šteli precej banovinskih uradnikov in drugih nameščencev med svoje naročnike, upamo pa, da jih bo v prihodnje še mnogo več.

Spet nov grob. V Trbovljah je dne 19. decembra preminul upokojeni upravnik pošte, Pavel Krulej. Blagi pokojnik je dosegel častitljivo starost 85 let. Kot poštni uradnik je služil polnih 46 let in sicer v Zalcu in Slovenjem Gradeu, nazadnje pa 34 let v Trbovljah, kjer je ostal tudi kot upokojenec. Pokojni upravnik Krulej je bil izredno vreden in sposoben uradnik, ljubezniv predstojnik in odločno narodno zaveden Slovenec. Ob grobu svojega dolgoletnega naročnika se klanja njegovemu spominu tudi naš list. N. v m. p.!

Usoda stanovskega lista. S koncem decembra je prenehal izhajati »Slovenski poštar«, ki ga je tri leta izdajal in urejeval g. Jože Jakše. »Slovenski poštar« je izhajal v Ljubljani enkrat na mesec na 4 straneh. Kot vzrok za prenehanje izhajanja navaja list »premajhno zanimanje, premalo sotrudnikov, nič oglasov in preveliko obremenjenost izdajatelja.« Izdajatelj je pa še vedno prepričan, da je potreben poseben slovenski pisani poštarški časopis.

Zvišanje naših prejemkov je neodloljivo! V članku o naraščanju draginje, kjer

Upokojenec

Upokojenim tovarišem! Vsem našim starim, zvestim naročnikom se zahvaljujemo za njihovo naklonjenost listu in jih zagotavljamo, da bomo tudi v bodoče obravnavali vselej najskrbnejšo pažnjo na vsa vprašanja, ki se tičejo upokojencev, in jim nudili vselej točne in zanesljive podatke in navodila. Pričakujemo, da bodo tudi naši naročniki enako storili svojo dolžnost.

Zvišanje doklad staroupokojencem. Ko s prejemki za januar prejmemo tudi tisti naši staroupokojeni tovariši zvišane osebne doklade, ki jih sprva niso dobili, jih prosimo, naj ne pozabijo na naš list in naj nakažejo morebitne zaostanke oz. tekočo naročnino. »Naš glas« se je kakor v vseh drugih primerih tudi v tem dosledno zavzemal za upravičene težnje staroupokojencev, in bo tako nadaljeval tudi v prihodnje. Zvestoba za zvestobo!

Novi upokojenci — pozor! Na novo upokojene tovariše opozarjamo, naj v lastnem interesu takoj po upokojitvi, tudi če še nimajo upokojitvene odločbe v rokah, pošljejo pristojni finančni direkciji predpisano prijavo za prejetje doklad in prepise krstnih listov otrok, za katere jim priteče pravica do doklade. Hkrati naj, po možnosti osebno, izposlujejo pri svojem nakazovalcu (če je to mogoče), da bo brez odlašanja poslal fin. direkciji denarne podatke zanje in vse druge listine ter poročilo o njihovi razrešitvi, ker fin. direkcija, tudi če že prejme plačilni nalog, istega ne more izvršiti, dokler nima teh podatkov. Če je treba vse te podatke šele zbirati, ko dospe plačilni nalog fin. ministrstva, se s tem prvo nakazilo pokojnine lahko močno zavleče.

Nadloga zakotnih piscev. Kdor ima kaj opravka z osebni zadevami državnih uslužbencev, zlasti upokojenih, pozna iz

je navajala podatke o podražitvi poglavitnih življenjskih potrebščin, je ljubljanska »Slovenska beseda« zapisala tudi tole: »Vprašamo samo: če so pred nekaj leti v narodni skupščini zaporedoma trije aktivni ministri za finance v imenu takratnih vlad izjavljali, da drž. nameščenci in upokojenci nimajo niti eksistenčnega minima več, kako naj se drž. nameščenci in upokojenci torej preživljajo zdaj, ko so se vse življenjske potrebščine za 50 do 100 % in še več podražile in ko omenjeni že tiče globoko v dolgovi, da ne dobe nikjer več posojila?! — Uradniške organizacije pošiljajo deputacijo za deputacijo v Beograd, ki obupno prosijo za nujno pomoč. — Omenjene prošnje po ureditvi prejemkov v skladu z draginjo ne bi smel pustiti v nemar noben odgovorni činitelj, ki je poklican, skrbeti za dobro upravo in procvit države!«

Nova uradniška hiša. Ze lani smo poročali, da so na Vrtači v Ljubljani začeli zidati veliko stanovanjsko hišo s sredstvi podpornega sklada banovinskih uslužbencev. Hiša ima tri nadstropja in šestnajst stanovanj. Od teh jih ima polovica po dve sobi s kabineto za služkinjo, kopalnice in druge pritlikline, druga polovica pa po tri sobe in vse, kar spada zraven. Hišo so konec jeseni dokončali, tako da so se stranke po večini vselile že v novembru. Z novo stanovanjsko hišo bo dobilo šestnajst družin ljubljanskih javnih uslužbencev lepa in cenena stanovanja.

Uvaževanja vredna pobuda. Prijatelj in naročnik nam je poslal pismo, v katerem predlaga, naj bi v našem listu postopoma objavili poglavitne zakone, ki urejajo gmotne in pravne odnose aktivnih in upokojenih drž. nameščencev. Po tem načrtu naj bi naš list objavil sedanji uradniški zakon z vsemi novelami in sicer v nadaljevanjih, če pa to ne bi šlo, pa naj bi se objavili vsaj vsi popravki oz. dodatki uradniškega zakona in drugih uredb in pravilnikov, ki nas zanimajo. — Predlog je vreden resnega premisleka, dasi ga bo težko izvesti, to pa edinole zaradi pomanjkanja gmotnih sredstev. Pri današnjih razmerah se mora »Naš glas« itak omejevati tudi glede obsega prav do skrajnega. Bili bi pa seveda pripravljene izdati n. pr. uredbo o dokladah upokojencev, po potrebi tudi s komentarjem in potrebnimi pojasnili oz. navodili, toda le, če bi se oglašilo dovolj interesentov, da bi se objava in poznejši ponatisk tudi gmotno obnesla. — Zelim, da se k temu vprašanju oglasi še kak tovariš.

prakse škodljivo delovanje zakotnih piscev, ki so se zlasti v zadnjem času izredno pomnožili. Za svoje nesmiselno in po ogromni večini brezplodno delo zahtevajo od prizadetih visoke nagrade, ker pa ne poznajo zakonskih predpisov in postopka, oškodujejo svoje »kliente« za težke denarje in jim povzročajo nepotrebne izdatke za kolke in drugo. Zlasti upokojencem se vsiljujejo in sestavljajo najrazličnejše, po navadi neutemeljene in zato nujno neuspešne pritožbe ali pa jim za drag denar sestavljajo vloge ozir. prošnje, ki nimajo niti najmanjšega upanja na ugodno rešitev. Znani so primeri, da so taki zakotni mažači vlagali za preostale po rodbinskih upokojenih prošnje za pogrebno oz. dvo-mesečno posmrtno podporo, dasi tem svojem oboje po zakonu ni pripadalo. S tem so strankam prizadejali nepotrebne znatne stroške in pota. Zato priporočamo vsem, da se takih pisarjev izogibajo. Upokojenci naj se rajši obračajo na svoja strokovna društva, ki jim bodo gotovo rada nudila potrebno pomoč.

Znižanje rodbinske pokojnine. Če prejema rodbinsko pokojnino več oseb, se ista zniža po zakonu, ako kateri teh upokojencev zaradi smrti ali drugih razlogov odpade. Zato je treba takoj sporočiti fin. direkciji, ako je kateri souživalec rodbinske pokojnine umrl, ako doseže sin določeno starost ali se hči omoži itd. Sicer nastane preplačilo, ki ga je treba vrniti, kar je časih prav nerodno.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Iz organizacij

Našim organizacijam, Odborom, zlasti pa tajnikom vseh naših strokovnih, stanovskih, prosvetnih in drugih društev ter gospodarskih ustanov in zadrug vnovič sporočamo, da jim je »Naš glas« vselej na razpolago za objavljanje društvenih vabil, poročil in obvestil članstvu. Vse organizacije brez razlike stroke ali kategorije so enako vladno vabljeni, naj se dosledno poslužujejo našega lista za objavljanje svojih društvenih vesti in sporočil. Na željo je uredništvo drage volje pripravljeno posameznim organizacijam otvoriti posebne stalne rubrike, kjer bi mogle redno in stalno obveščati članstvo in javnost o svojem delovanju.

Za priznanje stanarine. Združenje narodnih železničarjev in brodarjev je izdelalo več predlogov, kako naj se odpravijo nedostatki v razmerju želez. uslužbencev nasproti upravi. Zato je med drugim predlagalo tudi vnovično priznanje stanarine. Zahteva je utemeljena, saj je bila stanarina dolga leta v veljavi, tako jo je priznaval tudi prejšnji uradniški zakon (in prejš-

nji zakon o drž. prom. osebnju), mimo tega imajo pa stanarino še danes nekatere skupine drž. uslužbencev ali pa pravico do brezplačnih stanovanj. Zato je UJNZB izdelalo poseben predlog o tem, kakor je že prej sestavilo podroben osnutek za nov zakon o drž. prom. osebnju, v katerem naj bi se stanarina načeloma priznala. — Tej zahtevi železničarjev se morajo pridružiti tudi vsi uslužbenci drugih resorov, ki prav tako trpe zaradi previsokih izdatkov za plačevanje najemnin.

Poštarska menza v Karlovcu. Poštni uslužbenci v Karlovcu so ustanovili lastno menzo, ki je bila nedavno svečano odprta. V njej dobivajo odotni p. t. t. uslužbenci dobro domačo hrano za primerno ceno. Razen menze imajo poštni uslužbenci v Karlovcu tudi čitalnico, kjer so na razpolago različne družbene igre in druge zabave. Ustanovitev menze je bila potrebna zaradi velike draginje, v kateri poštni nameščenci kakor vsi drugi državni uslužbenci s svojimi nizkimi plačili ne morejo izhajati.

in nekaterih drugih boleznih. — Kri, naš dragoceni življenjski sok. — V sezoni nalezljivih črevesnih boleznih. — Pritikline. — Glasnik higienskih ustanov. — Dobro da

veš. — Od tu in tam. — »Zdravje« se naroča v Ljubljani, Aleksandrova cesta 11 in stane za vse leto 30 din. Prav dobro urejani list priporočamo.

Zdravstvo

Ali nas varuje alkohol pred infekcijami? Ze od nekaj je med ljudstvom vkorenjena vera, da se moremo z alkoholnimi pijačami varovati pred infekcijami ter da se že nastale infekcije pod vplivom alkohola hitreje in laže dajo ozdraviti, kot pa če alkohola ne uživamo. Mnogi ljudje si kaj enostavno predstavljajo delovanje alkohola pri infekcijah; mislijo namreč, da alkohol bakterije kratko malo uniči ali pa jih vsaj oslabi, da nam ne morejo več škodovati.

Kaj pa pravi k temu naziranju veda? Za razjasnitev tega vprašanja je ta najprvo uporabila statistiko in je z njeno pomočjo ugotovila potek infekcijskih boleznih pri raznih skupinah bolnikov. Tako so na primer opazovali v neki veliki bolnišnici v Chicagu pri 3400 primerih pljučnega vnetja, da je znašala umrljivost hudih pivec zaradi te bolezni 50 odstotkov, pri zmernih pivcih še vedno 34 odstotkov, pri abstinentih in pri takih, ki so le od primera do primera pili alkoholne pijače, pa samo še 22 odstotkov. Enako nam poroča sam Robert Koch, da so leta 1884, oboleli na kolero, ki je nastopila takrat kot epidemija, največ ravno oni, ki so bili hudi pivci. Pri neki prejšnji epidemiji kolere je umrlo od abstinentov samo 19,2 %, dočim je znašala umrljivost pri drugih, ki se niso bali alkohola, nad 90 odstotkov. Pri takih številkah, ki bi se jih dalo seveda še več navesti, se pa že moramo ustaviti in jih vzeti resno v pretres.

Učenjaki so se pri reševanju teh vprašanj zatekli tudi k živalskim poskusom. Robert Koch je pri poskusih s kunci ugotovil, da so alkoholizirani kunci prej poginili kot drugi; Kögler je pri poskusih z

morskimi prašički dognal, da je od živalic, ki so dobivale alkohol, poginilo zaradi infekcije 55 odstotkov, od ostalih pa le 35, čeprav je Kögler uporabljal pri tem le prav majhne množine alkohola, preračunano na človeka namreč le 7 do 105 gramov na dan.

Učinek alkohola pri infekcijah je torej jasno dognan tako pri ljudeh kot pri živalih. Gre še za vprašanje, kako si moremo ta učinek alkohola razložiti. V tem oziru so marsikaj pojasnili najnovejši poskusi ameriškega raziskovalca. Le-ta je opozoril na dejstvo, da se pod vplivom alkohola zelo manjšajo obrambne sile organizma. Tudi mikroskop je pokazal, da se je na kraju infekcije pri živalih, ki niso dobile alkohola, tvoril kot normalna in zdrava reakcija organizma gost nasip novih belih krvnih teles, dočim pri alkoholiziranih živalcah ta reakcija ni nastopila ali pa vsaj zelo nepopolno. Tudi so se v celicah alkoholiziranih živalic pojavile bakterije v velikem številu, nikakor pa ne v nasprotnih primerih. Dalje se je pokazalo zanimivo dejstvo, da najfinejše krvne cevke, tako zvane kapilare, po alkoholizaciji niso kot običajno reagirale na vnetno draženje z razširjenjem in s povečano propustnostjo za serum in bela krvna telesa ter je ta zaželeno obrambna reakcija izostala. Vidimo torej, da se obrambni mehanizem inficiranega organizma s pitjem alkohola ne ojači, kot marsikdo misli, temveč ravno obratno poslabša.

Iz vsega navedenega je treba povzeti nauk, da se pri nevarnosti infekcije in seveda tudi pri že nastali infekciji ne sme uživati alkoholnih pijač.

(Iz »Zdravja«.)

Novo knjige in listi

»Mladika.« Izšla je že prva številka novega letnika tega lepega družinskega mesečnika s prav pisano vsebino. Prvo, celoletno povest »Hram nad klancem« je napisal France Borko. Nadaljujejo se tudi v novem letniku »Slovaška pota«, potopis Viktorja Smoleja in »Gospodski hlapec«, avtobiografske črtice Ivana Zorca. Sodelujejo še I. Plestenjak, Mara Husova, Emilijan Cevc in T. Čokan, ter L. Stanek in Iv. Čampa. List objavlja več poučnih člankov: o dubrovniški žitnici Rupe, o človeški pisavi (dr. A. Trstenjak), o zgodovini tehnike (Mir. Adlešič), o slikarju Dürerju itd. Slede sestavki za dom in družino, za

kuharico in otroke. Lepe so mnogoštevilne ilustracije, največ po Dürerjevih delih, in podobe k posameznim člankom. — »Mladika« izhaja v Celju, Mohorjeva tiskarna, kamor je pošiljati tudi naročino, ki znaša samo 84 din za vse leto. List je vreden priporočila, ker je po obliki in vsebini gotovo najboljši slovenski družinski mesečnik.

»Zdravje«. Izšel je dvojni 8.—9. snopič tega zanimivega zdravstvenopoljudnega mesečnika. Vsebinska je naslednja: Mati Beda v Beli krajini. — Umrlemu profesorju dr. M. Jovanoviču Batut-u. — Važnost in vrednost podnebja za zdravljenje tuberkuloze

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1941

želi vsem svojim članom

ZADRUGA DRŽAVNIH USLUŽBENCEV
ZA NABAVO POTREBŠČIN V LJUBLJANI

Priporočase

MODNA IN KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Ign. Žargi

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 11

TELEFON 20-69

Srečno novo leto 1941

ŽELIJO

KNJIGARNA

»UČITELJSKE TISKARNE« V LJUBLJANI

IN PODRUŽNICI V MARIBORU IN CELJU

Kralj. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ

Telef. 2673

LJUBLJANA DELIKATESE
SPECERIJA

Najnižje cene

Sveže blago!

V knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njenih podružnicah v Mariboru in Celju kupite pisarniške potrebščine za šolo in dom, knjige za šolanje svojih otrok; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance. Tam dobite tudi merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1941

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

IGLIČ FRANC, Ljubljana, Pražakova 10
krojaški atelje

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev z o. j. v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9! — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Daje le svojim članom posojila največ do 10.000 din po 7 % proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Priporočamo trdko

M. TIČAR

LJUBLJANA

za nakup pisarniških in šolskih potrebščin

Mirko Kunčič: Triglavske pravljice. Učiteljska tiskarna je začela izdajati posebno zbirko »Triglavskih pravljic«. V prvem zvezku je izšla Kunčičeva povest za mladino »Dovški zmaj«. Knjiga je prav lepo opremljena in jo krasi 22 zelo lepih in nad vse posrečenih ilustracij akad. slikarja Maksima Gasparija. — Cena 28 din je tako nizka, da bo omogočila vsakomur nakup te knjige, ki bo najlepše darilo naši mladini.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in pregrog. (Pliš, tapetri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima, vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Državnim nameščencem proti takojšnjemu plačilu 10 % popusta.

Srečno novo leto

1941

ŽELI

Učiteljska tiskarna v Ljubljani d. d.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, r. z. z. o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 4421

DRŽAVNI USLUŽBENCI! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadržna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi itd. Širite zadržno misel med svojimi tovariši!